

Regeringen
Utbildningsdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över betänkandet Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11)

Dnr Ju2025/00206

Skolverket har ombetts att yttra sig över betänkandet Straffbarhetsåldern (SOU 2025:11). Myndigheten svarar endast på det förslag som är relevant utifrån Skolverkets verksamhetsområde.

Skolverkets synpunkter

Skolverket avstyrker utredningens förslag om att en särskild tidsbegränsad reglering ska införas, som innebär att den lägsta straffbarhetsåldern enligt den särskilda regleringen ska vara 14 år.

Skolverket ser i likhet med utredningen allvarligt på att allt yngre barn dras in i kriminella nätverk och begår grova brott. Myndigheten instämmer också i utredningens bedömning att det behövs åtgärder för att komma till rätta med denna oroväckande utveckling. Däremot delar Skolverket inte utredningens bedömning att en sänkning av straffbarhetsåldern för vissa särskilt grova brott är rätt väg att gå.

Enligt Skolverket finns det inget som talar för att en sänkning av straffbarhetsåldern enligt den föreslagna regleringen bidrar till att de barn som avses kan fångas upp tidigare. Inte heller finns det något som talar för att det aktuella förslaget stärker det straffrättsliga systemets legitimitet eller att de kriminella nätverkens rekrytering av barn försvåras.

Skolverket anser att straffprincipen snarare bör ges minskad betydelse när det gäller barn som begår grova brott och att skydds- och vårdbehov bör tillmätas större betydelse. Enligt myndigheten är det viktigt att de åtgärder som vidtas präglas av ett barnrättsligt perspektiv. Detta ligger också i linje med Barnrättskommittén som har uppmanat Sverige att varken sänka eller differentiera straffbarhetsåldern.

Det saknas stöd i forskningen för att en sänkning av straffbarhetsåldern minskar incitamenten för kriminella nätverk att använda sig av barn för att begå grova brott. Ur ett brottspreventivt perspektiv finns det inte heller något som talar för att det skulle vara en fördel att den aktuella gruppen unga lagöverträdare fångas upp genom straffrättsliga påföljder, istället för att sociala åtgärder vidtas.

Tvärtom visar forskning, bland annat den utvärdering som gjordes av den tillfälligt sänkta straffbarhetsåldern i Danmark åren 2010–2012, att ett straffrättsligt ingripande kan bidra till barns utanförskap och ökad risk för återfall.

Skolverket ser en risk för att en sänkt straffbarhetsålder kan leda till att kriminella nätverk rekryterar ännu yngre barn.

På Skolverkets vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Lee Gleichmann
Undervisningsråd

I ärendets slutliga handläggning har även enhetschefen Anders Duvkär och undervisningsrådet Lee Gleichmann (föredragande) deltagit

Handlingen är beslutad i Skolverkets elektroniska ärende- och dokumenthanteringssystem av:
Lee Gleichmann (Signerare) den 2025-05-09
Tommy Lagergren (Signerare) den 2025-05-09.

